

Pranešimas spaudai
Liuksemburgas, 2021 m. sausio 26 d.

ES keitimosi duomenimis apie mokesčius spragos gali paskatinti mokesčių vengimą ir slėpimą

Šiandien paskelbtoje Europos Audito Rūmų specialiojoje ataskaitoje teigiama, kad ES valstybės narės vis dar nepakankamai dalijasi informacija apie mokesčius, kad būtų užtikrintas sąžiningas ir veiksmingas apmokestinimas visoje bendrojoje rinkoje. Problemos susijusios ne tik su ES teisiniu pagrindu, bet ir su jo įgyvendinimu bei stebėseną. Visų pirma auditoriai nustatė, kad dažnai informacija, kuria keičiamasi, yra nepakankamai kokybiška arba nepakankamai naudojama.

Dėl vis didėjančio tarpvalstybinių sandorių skaičiaus valstybėms narėms sunku tinkamai įvertinti mokėtinus mokesčius ir skatinamas mokesčių vengimas ir slėpimas. Apskaičiuota, kad vien dėl pelno mokesčio vengimo ES kasmet prarandama 50–70 milijardų eurų pajamų, o įtraukus praradimus dėl specialių mokesčių procedūrų ir mokesčių surinkimo neveiksmingumo jos siekia apie 190 milijardų eurų. Todėl valstybių narių bendradarbiavimas yra labai svarbus siekiant užtikrinti, kad būtų surenkami visi mokesčiai, ir ten, kur jie turi būti mokami.

„Mokesčių sistemos teisingumas yra labai svarbus ES ekonomikai – jis didina tikrumą mokesčių mokėtojams, stiprina investicijas ir skatina konkurenciją bei inovacijas, – teigė už ataskaitą atsakinga Europos Audito Rūmų narė Idikó Gáll-Pelcz. – Pastaryjū metų iniciatyvos suteikė administracijoms neprikaištingą prieigą prie mokesčių duomenų. Tačiau informacija, kuria keičiamasi, turi būti naudojama daug plačiau, kad būtų išnaudotos visos sistemos galimybės.“

Teisinis pagrindas, kurį Europos Komisija nustatė keitimuisi informacija apie mokesčius, yra skaidrus ir logiškas. Tačiau jis turi keletą spragų, įspėja auditoriai. Pirma, jis tebėra neišsamus, kiek tai susiję su mokesčių vengimo ir slėpimo stabdymu. Apie kriptovaliutas ir, pavyzdžiui, kitų formų pajamas, nėra privaloma pranešti, todėl dažniausiai jos lieka neapmokestintos. Antra, valstybėms narėms teikiamos paramos nepakanka. Visų pirma Komisija menkai sprendžia prastos duomenų kokybės klausimą ir nevertina, kiek yra veiksmingos ir atgrasomos sankcijos už

Šio pranešimo spaudai tikslas – pateikti Europos Audito Rūmų specialiosios ataskaitos pagrindines mintis. Visa ataskaita pateikta eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

reikalavimų nesilaikymą. Galiausiai Komisija turėtų pateikti daugiau gairių, kad padėtų valstybėms narėms, ypač duomenų analizės ir naudojimo srityje.

Nors labai svarbu, kad mokesčių administratoriai turėtų aiškesnį vaizdą apie sritis, kurioms mokesčių vengimas ir mokesčių slėpimas daro didžiausią poveikį, kad galėtų taikyti tinkamas taisomąsias priemones, nėra sukurtas ES pagrindas, skirtas sistemos rezultatams stebėti. Auditoriai pabrėžia, kad praktiškai visoje ES nėra vienodų veiksmingumo rodiklių, pagal kuriuos būtų galima įvertinti valstybių narių keitimosi informacija apie mokesčius veiksmingumą.

Keitimosi informacija apie mokesčius sistema gali tinkamai veikti su sąlyga, kad duomenys bus tikslius, išsamūs ir jais laiku dalijamasi. Deja, taip yra ne visada, kritiškai vertina auditoriai. Be to, informacija, kuria keičiamasi, paprastai naudojama nepakankamai, todėl atsiranda apmokestinimo trūkumas. Tačiau auditoriai nustatė, kad keitimasis informacija pagal prašymą ir spontaniškas keitimasis yra veiksmingi. Taip pat nustatyta, kad tuo pačiu metu dviejų ar daugiau valstybių narių atliekamas jų bendro ar papildomo intereso kontrolės priemonės mokesčių mokėtojų tikrinimas yra veiksminga tarpvalstybinių operacijų apmokestinimo vertinimo priemonė.

Bendroji informacija

Kiekviena valstybė narė yra atsakinga už mokesčių surinkimą. Vis dėlto ES turi atlikti tam tikrą vaidmenį, padėdama joms kovoti su mokesčių vengimu ir slėpimu. Europos Komisija dirba kartu su valstybėmis narėmis, kad ES nacionalinės mokesčių sistemos būtų skaidresnės, atskaitingesnės ir veiksmingesnės. Šiuo tikslu sukurta valstybių narių keitimosi informacija apie mokesčius ir finansines ataskaitas sistema. Pagal EBPO standartus ES mokesčių administratoriai taip pat susitarė glaudžiau bendradarbiauti ne tik teisingai taikant apmokestinimo taisykles, bet ir kovojant su mokesčių vengimu ir slėpimu.

2011 m. Administracinio bendradarbiavimo direktyva yra pagrindinis ES teisės aktas dėl administracinio bendradarbiavimo tiesioginio apmokestinimo srityje. Pastaraisiais metais ji buvo keletą kartų iš dalies pakeista, siekiant išplėsti jos taikymo sritį.

Auditas atliktas penkiose valstybėse narėse: Ispanijoje, Italijoje, Kipre, Lenkijoje ir Nyderlanduose.

Specialioji ataskaita Nr. 03/2021 „Keitimasis informacija apie mokesčius ES: tvirtas pagrindas, įgyvendinimo spragos“ paskelbta 23 ES kalbomis Audito Rūmų interneto svetainėje (eca.europa.eu).

Audito Rūmai savo specialiąsias ataskaitas pristato Europos Parlamentui ir ES Tarybai bei kitoms suinteresuotosioms šalims, kaip antai nacionaliniams parlamentams, pramonės srities suinteresuotiesiems subjektams ir pilietinės visuomenės atstovams. Didžioji jų ataskaitose pateiktų rekomendacijų dalis yra praktiškai įgyvendinamos.

Kontaktai spaudai dėl šios ataskaitos

Vincent Bourgeais, e. paštas vincent.bourgeais@eca.europa.eu,
tel. (+352) 4398 47 502, mob. tel. (+352) 691 551 502